

[Løngør]

Således viser statistikken, at der altså er en særlig fordel for dem, der har forbogstaver tidligt i alfabetet, og vi kan også se det på sammensætningen af folketingets medlemmer; det er ikke bare ét folketingsvalg, vi har undersøgt, det er hele tre. Og så skal det endda siges, at de 16 pct. er et gennemsnit. Skævheden er større, hvis man tager de partier ud, der anvender sideordnet opstilling, end hvis man ser på de partier, der anvender partiliste. Så man skal ikke forestille sig, at vælgerne nu har fået den rene afgørelse. Det er i et vist omfang altså også tilfældigheden eller præsten, eller hvem man vil, der har en indflydelse på det.

Jeg vil også sige om selve princippet, at ud over, at det lyder godt, tror jeg ikke, at de enkelte partier, de enkelte lister, de enkelte vælgerforeninger, når det kommer til stykket, faktisk vil bruge det. De vil komme ind i nogle meget konkrete overvejelser, og det er jo ikke nogen hemmelighed, at ethvert parti og enhver liste, når man laver en liste, har nogle yderligere hensyn at tage end bare det at opstille og bare det at få et godt valg.

For det første forsøger man altid at gøre listen så lang som muligt, for at den ikke skal blive væk på stemmesedlen. For det andet forsøger man at vise en vis bredde i erhverv, geografi, alder og køn. Og for det tredje opstiller man også mange gange nogle personer, som kan trække nogle personlige stemmer, men helst ikke så mange, at han eller hun bliver valgt. Et af eksemplerne er, at i rigtig mange kommuner har man altid en arbejdsgiverforeningsformand stående nederst på den konservative liste. Han kan trække stemmer, men det er ikke altid meningen, han skal vælges, og sådan bruger alle partier selvfølgelig det, at man også opstiller nogle, der helst ikke vil vælges, og som det heller ikke er meningen at man skal vælge. Disse personer vil betakke sig for at opstille, hvis man anvender sideordnet opstilling og man derfor øger chancen eller risikoen, om man vil, for at man faktisk bliver valgt.

Det er nogle hensyn, som man nok ikke har været inde på i de forskellige partier og de forskellige lister, når man principielt siger, at sideordnet opstilling er en god ting ved et kommunalvalg, men når hverdagen og virkeligheden viser sig og man skal til at vælge mellem partiliste og sideordnet opstilling, vil man komme ind i disse overvejelser, og så vil

man komme i den situation, at man ikke kan få nogle mennesker, som man gerne ville have stående på sin liste, til at stå der under de forudsætninger. Derfor tror jeg, at anvendelsen af sideordnet opstilling vil blive langt mindre, end man umiddelbart skulle tro på baggrund af de mere principielle tilkendegivelser, som vi har fået.

Men det skal ikke hindre os i at sige, at muligheden skal være der. Det generer ikke os, at de enkelte partier får denne ekstra mulighed for at vælge en anden opstillingsform, og vi vil gerne medvirke til at gennemføre begge de to lovforslag.

Til slut vil jeg gerne sige om ikrafttrædelsestidspunktet for lovforslag nr. L 119, at det er noget, vi gerne vil være med til at overveje. Umiddelbart synes jeg ikke, det gør så meget at indføre denne valgmulighed allerede ved kommunalvalget i år, fordi det netop skal være et valg, som man selv må træffe, men det kan godt være, at hr. Henning Rasmussens indvendinger har en vis betydning, og det er noget, vi vil overveje nærmere inden den endelige afstemning.

Poulsgaard (FP):

Vi har den 1. februar 1985 i dag, lovforslag nr. L 141 fra ministeren er fremsat den 30. januar 1985. Det er uanstændig kort tid at give folketingets medlemmer til at sætte sig ind i det. Det er simpelt hen umuligt at få kontakt med nogen, der har ret megen forstand på de dele på så kort tid.

Nu ved jeg godt, at der ikke ligger den store dramatik i indenrigsministerens lovforslag. Som valgt i Nordjylland ved jeg jo, at det er dér, man var så ked af den lange stemmeliste ved amtsrådsvalget, men selv om man fra Amtsrådsforeningen og fra andre sider var ked af den lange stemmeliste, mener jeg, der er noget farligt i at begynde af bekvemmelighedshensyn at begrænse partiernes mulighed for at opstille de kandidater, de ønsker, altså foretage den beskæring, der nu sker.

Jeg synes også, at hr. Flemming Jensens indvending mod, at de skal stå på tværs i stedet for på langs, var absolut værd at overveje. Stemmesedler behøver jo heller ikke være ens fra amt til amt.

Men når det er sagt, må jeg sige, at vi vil støtte ministerens lovforslag, for trods alt er